

Eesti Kohtunike Ühing

Hr Urmas Reinsalu
justiitsminister
Justiitsministeerium
info@just.ee

Teie 24.08.2017 nr 8-1/6124

Meie 26.09.2017

Advokatuuriseaduse, kohtutäituri seaduse ja notariaadiseaduse muutmise ning sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõust

Justiitsministeerium on 24.08.2017 esitanud teiste hulgas kõigile kohtutele arvamuse andmiseks advokatuuriseaduse (AdvS), kohtutäituri seaduse ja notariaadiseaduse (NotS) muutmise ning sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu. Kuigi eelnõus väljapakutud muudatuste kohta ei ole Eesti Kohtunike Ühingtult seisukohta küsitud, peame siiski vajalikuks esitada eelnõuga seoses mõned omapoolsed märkused. Ühtlasi oleksime tänulikud, kui Justiitsministeerium oleks kohtunikukonda puudutavates küsimustes ettevalmistatavate eelnõude suhtes edaspidi valmis kuulama kohtuasutuste kõrval ära ka Eesti Kohtunike Ühingu arvamuse.

§ 1 p 3 (AdvS § 15 lg 3) ja § 8 (kohtute seaduse (KS) § 38 lg 3 p 8) – Advokatuuri aukohtu koosseisust kohtunikukonna esindajate väljajätmine ei ole õigustatud ning eelnõu seletuskirjas (lk 8) esitatud põhjendus ei kajasta tegelikku olukorda. Esiteks ei ole kohtunike täiskogu valinud advokatuuri aukohtu liikmeteks haldusasjadega tegelevaid kohtunikke ning teiseks on seletuskirjas kirjeldatud olukord (s.o kohtunik võiks osaleda sama asja arutamisel esmalt aukohtumenetluses ja hiljem uuesti kohtumenetluses) lahendatav halduskohtumenetluse seadustiku § 13 lõike 2 alusel, mille kohaselt ei või kohtunik osaleda haldusasja lahendamises ja peab ennast taandama, kui ta on osalenud haldusmenetluses, millest tekkis asjas lahendatav vaidlus. Kutseorganisatsiooni väliste isikute osalemine aukohtu töös tasakaalustab advokatuuri autonoomiat ja suurendab avalikku usaldust aukohtu tegevuse vastu. Muu hulgas tuleb märkida, et erinevalt eelnõus käsitletud teiste nn vabade elukutsete esindajatest on justiitsministri järelevalve advokatuuri liikmete tegevuse üle üsna piiratud (vt AdvS § 18 lg 2). Kohtunikukonna esindajad on kuulunud advokatuuri aukohtu koosseisu juba alates kehtiva advokatuuriseaduse vastuvõtmisest ning kohtunike aukohtust väljajätmiseks puudub sisuline põhjus, arvestades eriti alates 01.08.2016 muudatuste tulemusel tekkinud advokaadikutse ja kohtunikuameti vahelise n-ö vaba liikumise võimalusega (vt AdvS § 26 lg 3¹; KS § 66 lg 6). Advokatuuri esindajate mitteosalemine kohtunike distsiplinaarasjade arutamisel on samas paratamatu, kuna põhiseaduse § 147 lõike 2 kohaselt saab kohtunikku ametist tagandada vaid kohtuotsusega. Eelnõu seletuskirjas (lk 44) viidatud positiivne mõju kohtunike töökoormusele on marginaalne.

§ 1 p 4 (AdvS § 19 lg 2¹) – Vajadus kõnealuse muudatuse järele jääb arusaamatuks. Juhime tähelepanu, et täitemenetluse seadustiku § 2 lõike 1 punkt 7² juba nimetab ühe võimaliku täitedokumendina Eesti Advokatuuri aukohtu jõustunud otsust.

§ 1 p 6 (AdvS § 29) – Kuigi eelnõu tekstis see ei kajastu, nähtub seletuskirjast (lk 9) siiski kavatsus jätta advokatuuri kutseobivuskomisjoni koosseisust välja kohtunikest liikmed. Kui praegust olukorda ei ole tegelikkuses plaanis muuta, tuleks seletuskirja korrigeerida. Kohtunikkonna esindajate väljajätmine advokatuuri kutseobivuskomisjonist ei oleks samas sisuliselt õigustatud, arvestades juba eespool viidatud õiguselukutsete vahelise liikumise lihtsustatud korraga. Seejuures osalevad ka Eesti Advokatuuri esindajad nii kohtute haldamise nõukoja (KS § 40 lg 1) kui ka kohtunikueksamikomisjoni (KS § 69 lg 2) töös.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Virgo Saarmets
esimees